

چشم انداز

✓ در آیه بعدی، عهد و امانت را تعمیم می‌دهد و آن را شامل عهد و امانت خداوند هم می‌کند و کسانی را که به پیمان الهی خیانت کردند، مورد انتقاد سختی قرار می‌دهد. زیرا خیانت به عهد و پیمان خدا زشت‌تر از خیانت به عهد و پیمان مردم است.

✓ کسانی از اهل کتاب به خصوص دانشمندان یهود، کاری به مراتب بدتر از خیانت به امانت مردم می‌کردند. آنها به امانت خدا خیانت روا می‌داشتند و آیات الهی را که در اختیار آنها بود، به دلخواه و مطابق با امیال خود تغییر می‌دادند و تحریف می‌کردند.

✓ آنها این کار را می‌کردند در حالی که سوگند خورده بودند که آیات خدا را حفظ کنند. آنها هم به امانت‌های خدا خیانت می‌کردند و هم سوگندهای خود را زیر پا می‌گذاشتند و این همه برای حفظ موقعیت و به خاطر جاه‌طلبی و سودجویی بود.

✓ آنها در واقع امانت‌های خدا و سوگندهای خود را در مقابل ثروت و مقام می‌فروختند و دست به این معامله زشت می‌زدند و دین خود را در برابر بهای اندکی از دست می‌دادند.

✓ خداوند درباره این گروه از دانشمندان یهود می‌فرماید: آنها در آخرت بهره‌ای ندارند و خدا در روز قیامت با آنها سخن نمی‌گوید و به سوی آنها نظر لطف نمی‌کند و آنها را پاکیزه نمی‌سازد و برای آنها عذابی دردناک است.

تفسیر کوثر، ج ۲، ص ۱۶۲

واژه شناسی

✓ «خلق» از ماده «خلق» به معنی نصیب و بهره است. به خاطر اینکه انسان آن را به وسیله اخلاق خود به دست می‌آورد.

تفسیر نمونه، ج ۲، ص ۶۲۶، پاورقی ۱

قهر الهی در انتظار پیمان شکنان

✓ این آیه، کسانی را که پیمان شکنی می‌کنند، به پنج نوع قهر الهی تهدید می‌کند:

۱. بی‌بهرگی و خسارت در آخرت
۲. محرومیت از توجه خداوند
۳. محرومیت از نظر لطف الهی
۴. محرومیت از پاکی از گناه
۵. گرفتاری به عذاب دردناک.

تفسیر نور، ج ۱، ص ۵۴۵

تفاوت ره از کجاست تا به کجا؟!

✓ مقایسه کنیم وضع کسانی را که از جانب خداوند

اِنَّ الدِّينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللّٰهِ وَاٰمَانَتِهِمْ ثَمَنًا قَلِيْلًا اُولٰٓئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ وَلَا يَكْلَمُهُمُ اللّٰهُ وَلَا يَنْظُرُ اِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَا يَزَكِّيهِمْ وَا لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ

به آنها سلام داده می‌شود؛ «سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيْمٍ» (یس/۵۸) با کسانی که خدا هیچ سخنی با آنان نگوید؛ «لَا يَكْلَمُهُمُ اللّٰهُ» و اگر ناله‌ای سر دهند با جمله «اٰخِسُوْا فِيْهَا وَا لَا تَكْلَمُوْنَ» (مؤمن/۱۰۸) خفه می‌شوند.

فرجام تلخ کفار و مخالفین

✓ کفار و مخالفین و غیرمعتقد به عقائد حقّه حتّی منکر یکی از ضروریات دین یا مذهب که برگشت به انکار «ما جاء به النبی ﷺ» باشد اگر عبادت جن و انس را داشته باشد ابداً برای او فائده ندارد و مورد آیه و قَدِمْنَا اِلَيْ مَا عَمَلُوْا مِنْ عَمَلٍ فَبَجَلْنَاْهُ هَبَاءً مَّنْثُوْرًا (فرقان/۲۳) است. او به هرگونه کاری که کرده‌اند می‌پردازیم و آن را اچون ا گردی پراکنده می‌سازیم.

تفسیر اطیب البیان، ج ۳، ص ۲۵۹

پیامدهای «محبت» برای محب و محبوب

✓ چون «حَبَّ» سبب می‌شود که محب بدون هیچ قید و شرطی نظر کردن و سخن گفتن با محبوب را بیشتر کند، هر وقت او را حاضر یافت، سر سخن را با او باز کند و چون خدای تعالی این آخرت‌فروشان را دوست نمی‌دارد، قهراً روز قیامت که روز حضور خدا و احضار خلق است نه به آنها نظر می‌کند و نه سخن می‌گوید.

✓ اگر «سخن نگفتن» را در مرحله اول ذکر کرد و «نظر نینداختن» را در مرحله دوم، برای این بود که این دو، در رساندن محبت به یک درجه نیستند، بلکه قوت و ضعف دارند. «سخن گفتن» بیشتر از «نظر کردن» محبت و خودمانی بودن را می‌رساند.

ترجمه تفسیر المیزان، ج ۳، ص ۴۱۹

سخن گفتن خداوند با مؤمنان در روز قیامت

✓ خداوند در آن روز (به طور مستقیم یا به وسیله فرشتگان) با بندگان مؤمن خود سخن می‌گوید، سخنانی که مایه سرور و خوشحالی آنهاست و دلیل بر اعتنا و توجه به آنان است و همچنین نظر کردن خداوند به آنان، اشاره به توجه و عنایت خاص اوست نه نگاه با چشم جسمانی آن چنان که بعضی از ناآگاهان پنداشته‌اند.

تفسیر نمونه، ج ۲، ص ۶۲۶

مراحل تقرب به خداوند

✓ کسی که به خداوند نزدیک می‌شود و بر بساط قرب او گام می‌نهد، نخست مشمول یک سلسله مواهب معنوی می‌گردد و هنگامی که نزدیک‌تر شد خدا با او سخن

می‌گوید، باز نزدیک‌تر می‌شود خدا بر او نظر رحمت می‌افکند و هنگامی که از آن هم نزدیک‌تر شد او را از آثار لغزش‌های گناه پاک می‌سازد و در نتیجه از عذاب دردناک نجات می‌یابد و غرق در نعمت‌های او می‌شود.

تفسیر نمونه، ج ۲، ص ۶۲۷

بحث روایی

✓ در روایات شیعه و سنی آمده است که رسول خدا ﷺ فرمودند: کسی که مراعات امانت نکند، ایمان کاملی ندارد و آن کسی که به عهد خویش وفادار نباشد، دین کامل ندارد.

✓ حضرت علی ﷺ فرمودند: مراد از نگاه خداوند در قیامت؛ «لَا يَنْظُرُ اِلَيْهِمْ» نگاه رحمت است، (نه نگاه با چشم).

تفسیر نور، ج ۱، ص ۵۴۵

✓ عیاشی از حضرت صادق ﷺ روایت کرده ذیل آیه اِنَّ الدِّينَ يَشْتَرُوْنَ بِعَهْدِ اللّٰهِ وَاٰمَانَتِهِمْ ثَمَنًا قَلِيْلًا فرمود سه طایفه هستند که در روز قیامت، خداوند به آنها نظر نکند و عذاب دردناکی برای آنها مهیاست: یکی آنکه از طرف خداوند به امامت منصوب نشده و مدعی امامت شود، دوم کسانی که منکر امامت ائمه ﷺ باشند. سوم آنهایی که بگویند منافقین در اسلام نصیبی دارند.

تفسیر جامع، ج ۱، ص ۴۴۵

خلاصه بحث

- ✓ دنیاپرستی، ریشه پیمان شکنی است.
- ✓ بهای پیمان شکنی هرچه باشد، کم است.
- ✓ کیفی‌های قیامت، متناسب با عملکرد خود ماست.

✓ سوگند دروغ برای دین فروشی، سبب محرومیت در قیامت می‌شود.

✓ بی‌اعتنایی ما به تعهدات الهی، سبب بی‌اعتنایی خدا به ماست.

✓ عذاب‌های اخروی، هم روحی و روانی است: «لَا يَكْلَمُهُمُ اللّٰهُ» هم جسمی: «وَا لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ»

✓ پیمان شکنی با خدا، از گناهان کبیره است. این نوع تهدید بی‌دری، درباره هیچ گناه دیگری در قرآن مطرح نشده است.

خلاصه مطالب برگرفته از تفسیر نور، ج ۱، ص ۵۴۵ و ۵۴۶ (با اندک جابجایی در چینش جملات)

ایستگاه دوم: پرسمان زندگی (زال احکام)

درس ۸۷: در چه مکان‌هایی نماز، تمام است؟ (قسمت اول)

یک در وطن، هر چند مدت کوتاهی در آنجا بماند.

✓ وطن جایی است که انسان برای اقامت و زندگی خود اختیار کرده است، مثلاً یک شهر یا روستا، خواه در آنجا به دنیا آمده و وطن پدر و مادرش باشد یا خودش آن جا را برای زندگی اختیار کرده باشد.

✓ تا انسان قصد ماندن همیشگی در غیر وطن اصلی خودش را نداشته باشد، آنجا وطن او نیست، مانند دانشجویی که مدتی برای تحصیل در جایی می‌ماند.

✓ کسی که در دو محل زندگی می‌کند؛ مثلاً شش ماه در شهری و شش ماه در شهر دیگر می‌ماند و هر دو را برای زندگی همیشگی اختیار کرده است، هر دو وطن اوست. اگر بیشتر از دو محل را برای زندگی خود اختیار کرده باشد اشکال دارد و باید احتیاط مراعات شود. (به فتوای برخی فقها، اگر بیشتر از دو محل را

برای زندگی خود اختیار کرده باشد، همه آن‌ها وطن او محسوب می‌شوند).

✓ اگر انسان بدون قصد ماندن همیشگی در جایی آن قدر بماند که مردم، او را اهل آنجا بدانند، آنجا برای او حکم وطن را دارد.

✓ اگر به جایی برود که بیشتر وطن او بوده ولی هم اکنون از آنجا صرف‌نظر کرده است، نباید نماز را تمام بخواند، اگرچه وطن دیگری برای خود اختیار نکرده باشد.

استفتا همسر یا فرزندی که مکلف شده و در منزل، تابع شوهر یا پدر می‌باشد، آیا در مسأله ترک وطن، تابع پدر و یا شوهر است و اگر پدر یا شوهر ترک وطن نمود، آن‌ها هم همان حکم را پیدا می‌کنند و یا باید مستقلاً تصمیم بگیرند؟ پاسخ: زن و فرزندی که از حد تبعیت بالطبع، بیرون آمده و صاحب اراده است، در اتخاذ وطن و اعراض از آن و قصد اقامه، تابع نیست و میزان، تصمیم خود اوست.

منبع: کتاب آموزش فقه؛ نوشته محمدحسین فلاح زاده؛ صفحه ۱۵۳ و ۱۵۴

۱. سوره مبارکه آل عمران؛ آیه شریفه ۷۷: کسانی که پیمان خدا و سوگندهای خود را به بهای ناچیزی می‌فروشند، آنان را در آخرت بهره‌ای نیست و خدا روز قیامت با آنان سخن نمی‌گوید و به ایشان نمی‌نگرد و پاکشان نمی‌گرداند و عذابی دردناک خواهند داشت.

طرح آیه های فراموش شده کاری از مؤسسه قرآنی عصر ظهور اراک

درسنامه معارف اسلامی - دوره قدیم (۲۴۵/۱۷۹) - دوره جدید: جلسه هشتاد و هفتم - جمعه ۱۳۹۶/۰۶/۲۴

ایستگاه سوم: موعودپژوهی و آخر الزمان پرسش ۸۷: آیا امام زمان علیه السلام طی الارض دارند؟

✓ از علامه طباطبایی رحمته الله علیه درباره حقیقت طی الارض سوال شد، ایشان فرمودند: «پسچیدن زمین در زیر گام، روند است ... طی الارض از خوارق عادت است.»

✓ ما از علمای شیعه عده‌ای را داریم که دارای این مقام هستند. به عنوان مثال علامه قاضی طباطبایی رحمته الله علیه دارای این مقام بودند. آمده است که «آن مرد کاسب از مشهد به نجف مراجعت کرد و به رفقای خود گفت: گذرنامه من در مشهد دچار اشکال بود و آقای قاضی آن را حل کردند. دوستان آن مرد، گفتند که آقای قاضی در نجف بودند و مسافرت نکرده‌اند.»

✓ حال که از علما این کار ساخته است، پس امام معصوم علیه السلام حتما و به طریق اولی می‌تواند این کار را انجام دهد و این نعمت بالا برای عارفان حقیقی و اصل به مقام قرب چیز بی‌اهمیتی است و فوق آن را دارند و طالب هستند، چه رسد به مقام رفیع و شامخ امام علیه السلام که اصلا قابل مقایسه نیست.

✓ این شهر آشوب از جابر انصاری روایت می‌کند: «امام علی علیه السلام صبح را در مدینه خواند و فرمود: ای مردم خدا اجر شما را در مرگ سلمان، بزرگ قرار دهد. بعد بر ناقه رسول خدا صلی الله علیه و آله سوار شدند و به قبر رفتند: از یک تا ده بشمار. قبر گوید: همین که شمردم ما در مدائن پشت در خانه سلمان بودیم.»

✓ در داستان حضرت سلیمان علیه السلام در سوره نمل آیه ۴۰ آمده است که: «کسی که مقداری از علم کتاب را داشت، تخت بلقیس را از مسافت طولانی در یک آن نزد سلیمان آورد.» و این از طی الارض بالاتر است. زیرا طی الارض کردن، طی کردن مسافت است به تنهایی اما در این کار علاوه بر طی الارض حمل چیز دیگری نیز مطرح است.

✓ امام صادق علیه السلام در این باره می‌فرمایند: «این شخص مقداری از علم کتاب را داشت اما ما اهل بیت، همه علم کتاب را داریم.» پس نتیجه می‌گیریم که طی الارض برای اهل بیت از جمله امام زمان علیه السلام بسیار ساده و سهل است و چیز عجیبی نیست.

منبع: کتاب ۲۰۰ پرسش و پاسخ پیرامون امام زمان علیه السلام؛ نوشته سید جعفر موسوی نسب؛ صفحه ۴۰۴ و ۴۰۵

ایستگاه چهارم: روش های نیکو در معاشرت

درس ۸۷: عیادت بیمار (قسمت دوم)

✓ قبل از ملاقات بیمار بستری در منزل، با بستگان نزدیک و یا همراهان او، هماهنگی کنید و بی مقدمه و سرزده وارد نشوید، مگر در بیمارستان که آن هم باید از «وقت ملاقات» استفاده کرد.

✓ ملاقات بیماران بدحال یا افرادی که در شرایط نامناسب، مانند وضعیت روحی غیرعادی، ناتوانی در کنترل خود و ... هستند، باید بسیار حساب شده انجام شود.

✓ گاهی اوقات رفتن تا پشت در اتاق بیمار، اطلاع دادن به او از طریق یادداشت، کارت و یا توسط همراهانش، شایسته‌تر از ملاقات حضوری است.

✓ نظر به اینکه درمان، استراحت، تغذیه و امور بهداشتی بیماران با افراد عادی متفاوت است، باید قبل از مراجعه به منزل بیمار وقت گرفت، اگر همراه داریم آن‌ها را نیز معرفی نموده و اجازه بگیریم.

✓ از بردن همراهانی که آشنایی قبلی، مراد و یا سنخیت با بیمار و خانواده او ندارند جدا خودداری کنیم.

✓ مراجعه افرادی که بیمار مایل به ملاقات آنان نیست به عنوان عیادت کننده و یا همراه، به هیچ وجه صحیح نمی‌باشد و ظلمی است به بیمار.

✓ ملاقات مکرر و مدت عیادت طولانی، بر وخامت حال بیمار می‌افزاید.

✓ در اتاق بیمار باید آهسته صحبت کرد.

✓ روی تخت بیمار نباید نشست.

✓ اگر بیمار دیگری در اتاق بستری است، با او فقط سلام و احوالپرسی مختصری نموده، از کنجکاوای درباره بیماری او و علت آن خودداری شود.

منبع: کتاب روش‌های نیکو در معاشرت؛ نوشته سید مصطفی ابطی؛ صفحه ۱۶۵

ایستگاه پنجم: به استقبال و احترام هفته «دفاع مقدس»

✓ قبل از ملاقات بیمار بستری در منزل، با بستگان نزدیک و یا همراهان او، هماهنگی کنید و بی مقدمه و سرزده وارد نشوید، مگر در بیمارستان که آن هم باید از «وقت ملاقات» استفاده کرد.

✓ ملاقات بیماران بدحال یا افرادی که در شرایط نامناسب، مانند وضعیت روحی غیرعادی، ناتوانی در کنترل خود و ... هستند، باید بسیار حساب شده انجام شود.

✓ گاهی اوقات رفتن تا پشت در اتاق بیمار، اطلاع دادن به او از طریق یادداشت، کارت و یا توسط همراهانش، شایسته‌تر از ملاقات حضوری است.

✓ نظر به اینکه درمان، استراحت، تغذیه و امور بهداشتی بیماران با افراد عادی متفاوت است، باید قبل از مراجعه به منزل بیمار وقت گرفت، اگر همراه داریم آن‌ها را نیز معرفی نموده و اجازه بگیریم.

✓ از بردن همراهانی که آشنایی قبلی، مراد و یا سنخیت با بیمار و خانواده او ندارند جدا خودداری کنیم.

✓ مراجعه افرادی که بیمار مایل به ملاقات آنان نیست به عنوان عیادت کننده و یا همراه، به هیچ وجه صحیح نمی‌باشد و ظلمی است به بیمار.

✓ ملاقات مکرر و مدت عیادت طولانی، بر وخامت حال بیمار می‌افزاید.

✓ در اتاق بیمار باید آهسته صحبت کرد.

✓ روی تخت بیمار نباید نشست.

✓ اگر بیمار دیگری در اتاق بستری است، با او فقط سلام و احوالپرسی مختصری نموده، از کنجکاوای درباره بیماری او و علت آن خودداری شود.

منبع: کتاب روش‌های نیکو در معاشرت؛ نوشته سید مصطفی ابطی؛ صفحه ۱۶۵

منبع: کتاب روش‌های نیکو در معاشرت؛ نوشته سید مصطفی ابطی؛ صفحه ۱۶۵

منبع: کتاب روش‌های نیکو در معاشرت؛ نوشته سید مصطفی ابطی؛ صفحه ۱۶۵

منبع: کتاب روش‌های نیکو در معاشرت؛ نوشته سید مصطفی ابطی؛ صفحه ۱۶۵

منبع: کتاب روش‌های نیکو در معاشرت؛ نوشته سید مصطفی ابطی؛ صفحه ۱۶۵

منبع: کتاب روش‌های نیکو در معاشرت؛ نوشته سید مصطفی ابطی؛ صفحه ۱۶۵

منبع: کتاب روش‌های نیکو در معاشرت؛ نوشته سید مصطفی ابطی؛ صفحه ۱۶۵

منبع: کتاب روش‌های نیکو در معاشرت؛ نوشته سید مصطفی ابطی؛ صفحه ۱۶۵

منبع: کتاب روش‌های نیکو در معاشرت؛ نوشته سید مصطفی ابطی؛ صفحه ۱۶۵

منبع: کتاب روش‌های نیکو در معاشرت؛ نوشته سید مصطفی ابطی؛ صفحه ۱۶۵

منبع: کتاب روش‌های نیکو در معاشرت؛ نوشته سید مصطفی ابطی؛ صفحه ۱۶۵

منبع: کتاب روش‌های نیکو در معاشرت؛ نوشته سید مصطفی ابطی؛ صفحه ۱۶۵

منبع: کتاب روش‌های نیکو در معاشرت؛ نوشته سید مصطفی ابطی؛ صفحه ۱۶۵

منبع: کتاب روش‌های نیکو در معاشرت؛ نوشته سید مصطفی ابطی؛ صفحه ۱۶۵

منبع: کتاب روش‌های نیکو در معاشرت؛ نوشته سید مصطفی ابطی؛ صفحه ۱۶۵

غواصان آمدند. تا ما غرق نشویم

صناعات و نیابت خدا بر شهیدان مطهر غواصان که با ظهور و حضور خود این فروع خاموش شدنی را زنده رساندند و پرچم یادای عزیز و گرانبوا و ذخیره‌های معنوی است را با شکوهِی هر چه تمام‌تر در کشور برافراشتند.

فهرست مطالب: صفحه ۳۱ - ۱۳۱

بر موج‌های «اروند» با دست بسته رفتند
تا هیچ کس نبیند بر دست‌های ما «پنجه»

- * به یاد همه رزمندگانی که:
- از «حلال» زندگی شان چشم پوشیدند تا ما از «حرام» ها ...
- * و به یاد شهدای غواصی که:
- با دست های «بسته» مقاومت کردند تا ما با دست های «باز» ...

یه چوون رعنا بود که رفت چیه.

وقتی برگشت کمی از قنداقه نوزادی اش بزرگ تر بود!

مجلسی این بوست یک صلوات است. طراوت خفا کسب

ایستگاه آخر: یک تکلیف «عصر ظهوری»

نظر از ایضا

قال رسول الله صلی الله علیه و آله

لَسَوْفَ بَيْنَ صُفُوفِكُمْ وَ خَاذُوا بَيْنَ مَنَاكِبِكُمْ

لَا يَسْتَحْوِذُ عَلَيْكُمْ الشَّيْطَانُ

صفه‌های نمازتان را مرتب و منظم کنید
و به گونه‌ای شانه به شانه یکدیگر قرار بگیرید
که شیطان بر شما چیره نشود.

www.jonbeshnet.ir

بر اساسی رهنمود نورانی رسول خدا صلی الله علیه و آله
و تأکیدات مکرر در کلاس تفسیر و مراسم هیأت
از این پس در زمان اقامه نماز جماعت
(همه مساجد و حسینیه ها)
و نیز حضور در کلاس تفسیر و مراسم هیأت
شانه به شانه یکدیگر
ایستاده و حتما فضاهای خالی را پر می‌کنیم
تا از نفوذ ابلیسی در میان
صفوف په هم فشرده مان جلوگیری کنیم.